

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socialno demokratične stranke.

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak
dan opoldne.

Naročnina po pošti z dostavljanjem na dom
za celo leto K 36.—, za pol leta K 18.—, za
četrt leta K 9.—, za mesec K 3.—. Za Nem-
čijo celo leto K 40.—, za ostalo tujino in
Ameriko K 48.

Posamezna številka 14 vin.

Št. 72.

V Ljubljani, petek dne 29. marca 1918.

Leto II.

Novi delovni zakon.

Zadnji veliki štrajk avstrijskih delavcev je bil posledica nevzdržnih delavskih razmer, in vlada je mogla pomiriti duhove, ki so zapustili delavnice, ker je le prehudo pritiskal nanje vojaški nasilni aparat in brezsrčni delovni zakon, le z obljubami, da bo uredila neznosne razme-
re, odpravila militarizacijo obratov in predlo-
žila parlamentu vsaj do 20. marca nov delovni
zakon. To zadnjo obljubo je vlada izpolnila
točno dne 20. marca in predložila zbornici za-
kon, ki pa nikakor ne odgovarja dani svečani
obljubi in delavstvo bo precej bridko razočar-
ano, ker tega, kar je pričakovalo od novega
delovnega zakona, ta ne obsega. Tudi Nem-
čija ima svoj delovni zakon, vendar ta še zda-
leka ni tako nasilen in krut kot avstrijski, in
vendar ni delotvornost nemških vojni obratov
nič slabjšega kot naša. Najlepši dokaz, da je
mogoče izhajati tudi brez drakoničnih in na-
silnih pritiskov. Novi zakon pa ni odpravil sta-
rih napak, temveč je le v novi obliki podal že
obstoječe in vlada se je drznila sprejeti vanj
celo poostrene določbe, seveda s pretvezo, da
nudi s tem delavstvu olajšave in izboljšanje
razmer.

Krutost tega zakona je razvidna že iz § 1.,
ki sili v obliki dolžnosti moške od 17. do 60.
leta in žene od 19. do 40. leta k odkazanemu
delu. Ta paragraf nalaga moškemu novo dolž-
nost, delati do 60. leta, to se pravi: delovna
dolžnost se podaljša moškemu delavcu za pet
let. In delovna dolžnost se razteza tudi na žen-
ske! Tudi one bodo pod oblastjo ukazov in
podvržene kaznim, ako ne bodo pokorne brez-
pogojnim poveljem. Da, to je primerno času, v
katerem živimo, in vse javno življenje bo po-
lagoma militarizirano! Zakon sicer pripominja,
da bodo vpoklicani le oni, ki se javijo prosto-
voljno in v kolikor bo to sploh potrebno. Vpra-
šamo pa, kdo se bo javil prostovoljno k prisil-
nemu delu? Pa kaj, vse te pripominje so le pe-
sek v oči, in ljudi ne bodo dosti vpraševali,
so-li voljni hoditi na delo ali ne.

Čim nastopi delovno razmerje po novem
zakonu, se neha vsako svobodno kretanje in
odločevanje, ker tako zahteva »interes dela
in javne koristi«. To razmerje je nespremenljivo
in le posebni oziri ga morejo prekiniti.
Kakšni oziri prihajajo pri tem v poštev, in o
njih odloča seveda zopet »važna javna korist«,
in kaj ni danes vse neobhodno potrebna dolž-

nost? Bodi vreteno državnega stroja, delaj,
trpi in molči, ker to zahtevajo potrebe časa in
vztrajanja! Tak klic bo odmeval od jutra do
večera. Komu služi to v korist, ne izprašuj in
pomni, da sta subordinacija in disciplina bla-
godejni in nujni stvari na svetu.

Dober del zakonskih določb zavzema ka-
zenski zakonik, ki vsebuje deset paragrafov.
Vsak prestop dolžnosti se kaznuje s strogo
zaporom šestih tednov do enega leta in razen-
tega še z denarno globo do 20.000 kron. Kdo
bi se branil dela ali pa bi opravljal svoje opravi-
lo slabo in tako škodoval obratu je kriv pre-
stopka. Hujše pregreške pa bodo kaznovale z
ječo do pet let in denarno globo do 200.000 K.
In če delavec ne bo imel toliko denarja, se mu
bo prisodila zaporna kazen — pa le do enega
leta. Vsekakor jako milo!

Tako je torej vlada rešila delavsko vpra-
šanje. Toda moti se, če misli, da bo zbornica
odobrila tak zakonski izodek, in sama sebe
onopala svojih političnih pravic. Tu so za intere-
se vse stranke in vlada tudi sama do-
bro ve, da topot lahko ne bo uveljavila tega
svojega zakonskega osnutka. Pripravljena je
na pogajanje, zato je vrnila toliko delovnih
»dobrot«, da bo lažje vrnila čim več krutih do-
ločb. Iz vsakega odstavka jasno gledajo vo-
jaški vplivi in ves zakon ima značaj Stürgkhovega
absolutističnega režima. Ljudstvo pa
vendar ni tu le zaradi vojaštva in to bo zbor-
nica vladi tudi povedala. Vsaj upamo tako.

Posebne komisije bodo nadzorovale vsa
javna dela, delale red in pazile na disciplino.
Državna delovna komisija ima vrhovno oblast
nad njej podrejenimi, deželnimi, in okrajnimi
delovnimi komisijami. Vse te naprave pričajo,
da bo ostalo vse pri starem. Posebno važni
obratu bodo podrejeni obratnim delovnim ko-
misijam. Tej pripadejo: državni uradnik, politi-
čne upravne službe ki ga določijo domobr. mi-
nistristvo, častnik, ki ga tudi določijo domobr.
ministra, enega člana imenuje minister dotične
stroke, enega sodnika justični minister. Poleg
teh je v komisiji še osem drugih podjetniških
in delavskih zastopnikov. Domobr. minister
sme določiti enega na prvih dveh mestih ime-
novanih članov komisije za predsednika. Da
bo ta navadno častnik, ni treba še posebej
omenjati.

Domobr. minister ima pravico, da nastavi
na čelo teh vojni obratov dogovorno z mero-
dajnimi voditelji centralnih obratov državne
voditelje, ki imajo vso oblast nad delavci, in

jim smejo zapovedovati in je kaznovati. Pra-
vico imajo kaznovati podrejenec z zaporom
do 14 dni in globo do 400 kron. Proti temu se
obsojenec sicer sme pritožiti, toda preden
obratna vojna komisija pritožbo reši, je obso-
jenec kaznen že davno preslital.

Potrata denarja v ujetniških taborih.

Začetkom marca je govoril poslanec Forstner v
poslanski zbornici o nečudenem trošenju denarja in o
laksurjoznosti, ki vlada po ujetniških taboriščih v Av-
striji. Izvajal je približno naslednje: V letih 1914 in
1915 so zgradili za vojne ujetnike nešteto taborišč, ba-
rak, in sicer vse na ozemljih nemških dežel. Ta tabo-
rišča so bila tako ogromna, velikanska, da so mogli
nastaviti v njih do 120.000 ljudi. Vse te barake in njih
opreme pa so veljale velikanske vsote. In ko so bile
barake dograjene, je pa že nastala potreba, da upora-
bijo vojne ujetnike za delo v obratih, na polju in v
obrlih. Tako so nazadnje ostale te neštete barake
domalega prazne, kvečjemu stanuje v njih nekaj tisoč
vojni ujetnikov in še ti le za malo časa. V teh tabo-
riščih pa gospodje vojaški upravitelji niso prav nič
varčevali z denarjem. Opremiš so jih z raznimi moder-
nimi stroji in s luksurjoznimi stanovanji za častnike,
kar je veljalo tisoče in tisoče. Tudi častnike, ki stanu-
lejo v bližini taborišč s svojimi družinami, je erar
oskrbel s popolnoma novimi, elegantnimi hišnimi opravi-
mi. Posl. Forstner sam je moral oddati v to svrhu
čisto novo pohištvo za rezervne častnike, ki so bili v
civilu veliki industrialci in milijonarji. Ne le sebi, tem-
več tudi za svoje soproge in otroke so si dali ti gos-
podje oskrbovati oblačila, seveda na stroške vojaške
uprave. Povsod drugod so rekvirirali medeno orodje
in opremo, tu pa so vse pustili v uporabo častnikom,
ki so opremlili z njim svoje razkošno pohištvo. Gospodje
so imeli na razpolago lahke elegantne kočije in dobre
plemenske konje, s katerimi so se vozili okoli s svo-
jimi družinami, dočim je primanjkovalo teh pomočkov
za potrebne transporte. Oficirske mize niso bile nič
manj razkošno oblagodarjene z najboljšimi in obilni
jedili, dočim je nedostajalo preprostim vojakom potrebne
hrane. Sploh pa so bili častniki v teh taboriščih skoro
brez dela in so se zato neznansko dolgočasili. Opravi-
ljali so razna privatna opravila, pa vsi niso bili taki.
Tako se je pečal poročnik Horský s tem, da je jemal
erarski denar in ga pošiljal dalje. Prišli pa so na sled
njegovi goljufiji. Postavljen je bil pred divizijsko so-
dišče v Gradcu. Priznal je, da je poneveril 3000 kron,
pa je bil oproščen z motivacijo, da je tak prestop

LISTEK.

Naši leposlovni listi.

Večkrat me v razgovorih vpraša ta ali oni dela-
vec: »Rad bi čital kak leposlovni list, saj veste: za-
nimam se za leposlovje, rad berem.« Odgovor mi dela
vedno težave. Slovenci imamo, ali vsaj imeli smo tri
leposlovne liste: »Ljubljanski Zvon«, »Slovan« in »Dom
in Svet«. — Kateri list naj priporočim?

»Ljubljanski Zvon« je bil dolga leta moj ljubljene-
c. Mnogo ur; zlasti v mladih letih, sem prebdel in listal
po njem. Lepe povesti, krasne pesmi, izborni listek.
Rad se sedaj pogledam v stare letnike... Zadnja leta
ni več tako, kot bi človek rad. »Narodna Tiskarna« ga
je hotela predlanskim celo ustaviti, češ: naročnikov je
čim dalje manj, tiskarna doplačuje; list, ki je bil od 1.
1881. dalje veren spremljevalec vse slovenske kulture,
bi bil kmalu moral prenehati... Ustanovila se je »Tis-
kovna zadruga«, ki je prevzela skrb za to, da bo iz-
hajal »Lj. Zvon« dalje. In leta 1917. je izhajal v njeni
oskrbi pod uredništvom pesnika Otona Župančiča. Z
velikim zanimanjem smo vsi sledili vestem, da bo
»Zvon« prerojen — da bo zapel slovenskemu leposlov-
ju nove, ubrane glasove... Zlasti mi, ki nam je jako
pri srcu, da bi mogli tudi delavskim čitateljem kaj do-
brega priporočiti, smo nestrpnost pričakovali vsako šte-
vilko.

Priznati moramo, da se je urednik pošteno potru-
dil, da bi se postavil z listom — pa, ko smo se vpra-
šali ob koncu leta, ko je izšlo vseh 12 števil — »kako
je z »Zvonom?«, — se je glasil odgovor: je nekaj,
vidi se, da kaže nekaj — ni pa to, kar bi mi radi. —
Hm, poreče kdo: »Kaj pa bi ti rad? Težak je res
na to odgovor! Radi bi, da bi naš človek dobil v listu
lepo povest, ki bi mu v umetniški obliki narisala vero
v življenje, vero v delo, ki bi mu dala poguma za iz-
vršitev njegovih načrtov. Radi bi, da bi zajemal iz no-
vel, črtic in sličic veselje, lepoto, skratka ono razpo-
loženje, ki vstvarja... — O dr. Kragherjevi povesti v
»Zvonu« n. pr. ne moremo nič reči. Bereš in bereš, kot
v vrtljaku si, vse se vrti — ali radoveden nisi, kaj
bo — le začuden se vprašuješ: čemu vse to, kaj pa
naj povedo vse te besede... Dr. Tavčarjeva pripoved
je lep spomin na one čase, ko smo se veselili na
»Zvon« in komaj čakali, kdaj izide in prinese zopet
lepe slike iz loškega pogorja. Kaka razlika med Tav-
čarjem in Rado Murnikom, ki je v »Zvonu« priobčil
daljšo novelo, o kateri res ne veš: čemu je napisana...
Nekaj manjših črtic je prav dobrih. Pesmi so lepe,
nekatero je težko razumeti. Prečitaš dvakrat, trikrat
— ostane ti uganka. — O spisu dr. Derganca trdijo,
da ga je malokdo prebral.

Ali je »Zvon« za delavce? Ali jim morem pripo-
ročiti z mirno vestjo »Zvon«, da najdejo v njem raz-
vedrila, zabave in pouka? — Seve, saj ni pisan zanje
— »Zvon« bodi zrcalo slovenske kulture, podajaj naj-
bolje, kar produciramo...

V l. 1918. se je »Lj. Zvon« po obsegu povečal.
Tudi v uredništvo sta stopila še dva moža, in sicer
pisatelj Milan Pugelj in esaiist Anton Loboda. Dose-
dajni številki sta precej zanimivi, pozna se, da je ured-
ništvo res s precejšnjo vnemo na delu, da stori nekaj
V drugi številki je celo kulturno politični pregled.

»Slovan« je izhajal pod uredništvom Milana
Puglja v Hribarjevi tiskarni. Zdi se nam, da je bil
ustanovljen v namen, da da ono slovenskemu občin-
stvu, kar ni mogel dati »Zvon« po svoji zgodovinski
misli. V letu 1917 je objavil mnogo povesti, črtic in
dramatskih spisov. Imel je skoro več izbire kot
»Zvon«. Prav zanimive so Cankarjeve črtice, Pogljeve,
Šorlijeve in Milčinskega pripoved o gospodični Mici.
— Ko bi se uredništvu »Slovana« in »Zvona« dogo-
vorili, bi mogoče imeli to, kar bi mi radi za one, ki
jim moramo dati dobro in razumljivo čtivo v roke.
»Slovan« bi moral izpustiti strogo znanstvo dr. Ži-
gona in podobno, pripovedi a la »Volkodlak« ter se
držati smeri, po kateri gredo Albrecht, Kozák, Pugelj
in seve Cankar, pa bi imeli list, ki bi precej zadovo-
ljeval onemu, kar bi mi hoteli...

»Slovan« naznanja, da je urednik Pugelj odložil
uredništvo. Založnik A. Pesek pa ne vabi nič na na-
ročbo. Najbrže list zaenkrat ne bo izhajal. Škoda je
to. V interesu slovenskega, lepega čtiva željnega ob-
činstva pa je, da izhaja list, ki povesti v glavnem pri-
naša povesti, novele, črtice — ki skrbi za razvedrilo,
zabave in semtertje za pouk.

že tako v navadi po taboriščih, da gospod poročnik ne zasluži obsodbe. Vse drugače pa so kaznovali take prestopke pri preprostem moštvu. Za vsako malenkost so diktirali večmesečne, da, večletne kazni. Pri poveljstvu nadvojvode Evgena so nalagali gospodje vojaški sodniki ubogim vojakom za majhne tatvine in goljufije najstrožje kazni: n. pr. Ferdinand Vlček je bil degradiran in obsojen na 4 leta strogega zapora, ker je ukradel 50 kron, kanonir Dulczak je dobil mesec dni zapora zaradi 81 vinarjev. Takih slučajev pa je še dosti. Dočim je vladalo pri častnikih v vsakem pogledu pisano razkošje, niso imeli navadni vojaki niti modernih umivalnikov, četudi prebiva v taborišču 8 do 10 tisoč vojakov.

Politični pregled.

Cesar na Češkem. Cesar je potoval zadnje dni po Češkem, da se prepriča o bednem položaju prebivalstva. V Toplicah je nagovoril vladarja v imenu delavstva državni poslanec Seliger in rekel med drugim: »Delavstvo celega toplotnega industrijskega okraja je prenašalo doslej s skoro nadčloveško potrpežljivostjo neprestano se poslabšujoče preh. težkoče. V tem oziru je kupa njegovega potrpljenja polna in ni zmožno prenašati še daljnih žrtev. Naše delavstvo je prepričano, da vsa naša gorja kljub pomanjkanju vseh živil ne bi bila tako velika, če bi bila razdelitev živil tudi pravično urejena. Dan za dnem se veča hrepenenje naših delavcev po miru, ki usposobi narode, da popravijo v skupnem delu škodo, ki jih je povzročila vojna.« Cesar je odgovoril na to: »Skorajšnji mir je tudi moja želja«, nakar je nadaljeval Seliger: »Vemo to, toda delavska beda potrebuje že sedaj nujne odpomoči.« Nato je sprejel cesar deputacije raznih okrajev.

Vprašanje prehrane. Pododsek državnoborskega odbora za prehrano se je bavil predvčerajšnjem z vprašanjem dovoza živil iz Ukrajine ter z vprašanjem ureditve prometa z živino in mesom. Sprejete so bile naslednje resolucije: Vlada se pozivlja, da odbor za prehrano obvešča o svojih namerah glede trgovskega prometa z Ukrajino, o stanju tega prometa, da pri nakupu pritegne gospodarske in konzumne organizacije vzhodne Galicije in Bukovine ter da skrbi za to, da bodo naše čete v Ukrajini v dobrih odnosih s tamšnjim ljudstvom. Zlasti naj vlada tudi skrbi, da se dobi iz Ukrajine potrebnega semena za one gališke in bukovinske pokrajine, ki so trpele po sovražni invaziji. Trgovski promet z Rumunijo naj se čim prej organizuje. — Z Ogrsko se vrše pogajanja, naj bi Ogrska onim avstrijskim krajem, kjer vlada največje pomanjkanje, začasno priskočila na pomoč z mesom, moko in s stročnatimi pridelki. Vsa ta živila se Ogrski pozneje povrnejo. Izdatnejša pomoč bo seveda mogoča še le spomladi, ko se prične z rednim dovozom iz Ukrajine.

Kaj zahtevajo od Rumunije. Berlinski list »Tägliche Rundschau« poroča: Avstrija zahteva od Rumunije v varstvo svoje meje od Črnovic do Železnih vrat popravilo meje. Kakor se čuje, bo okraj Hotin v severni Besarabiji združen z Bukovino. Nadale bodo pripadale Avstriji vse strateško važne višine, ki obkrožujejo gorske prehode v Rumunijo, v kolikor so bile sedaj na rumunskih tleh. Meja za Predealom, kjer pte železnica iz Braševa čez prelaz Predeal v Sinajo in Bukarešto, bo šla pri Luštenji. Obmejni pas, ki se bo odstopil Avstriji, ne bo nikjer nad 20 kilometrov širok in bo obsegal večinoma redko naseljeno gozdno ozemlje. Večjo obmejno popravilo zahtevajo le od pre-

laza Ruten Turn do Donave. Kakor se čuje, zahteva Avstrija v varstvo tam ležečih važnih prelazov (Ruten Turn, Vulkane, Porta Orientale in železna vrata) zapadni del Male Vlaške z mestom Turn Severin. Roko v roki s tem je potrebna nova ureditev vprašanja donavskega izliva na ta način, da je dosedanje internacionalno komisijo donavskega izliva nadomestila evropska komisija obdonavskih držav. Ta komisija ne bo pazila samo na izliva Sulina in Kilia, marveč tudi na izliv Donave, nad katerim so doslej Rusi poljubno gospodarili. Ta izliv, Oszakoni, bo najbrž prešel iz ruske v rumunsko posest. Ostali izlivi pripadajo Bolgariji. Kot odškodnino dobi Rumunija tri besarabske okraje, katere ji je leta 1878. vzela Rusija, z istoimenskimi mesti Reni, Bolgrad in Ismail, poleg tega pa še precej ozemlja onstran Pruta. Kot odškodnino za pridobitev Dobrudže mora Bolgarija pustiti železnico Črnava-Konstanca v obratu mešane rumunsko-bolgarske družbe. Kot odškodnino za pridobitev Dobrudže zahteva Turčija od Bolgarije popravilo meje ob spodnjem toku Marice in s tem vrnitev železnice Drinopolj-Dedeagač. To turško zahtevo, od katere znatno zavisi bodoči obstoj Drinopolja, obe osrednji državi krepko podpirata.

Aretacije in obsodbe. V Lipskem v Nemčiji je bil aretiran predsednik neodvisne socialnodemokratske stranke dr. Lipinski. Dolge ga, da je razširjal letake za stavko. Dalje so zaprli še zastopnike neodvisne socialdem. stranke v občinskem svetu sodruga Windsch, Dietze in Kurtze. — V Italiji je bil izdajatelj organa oficijelnih socialistov v Bologni Squillo obsojen vsled objavljenja defaističnih naznanil na 6 mesecev ječe in 1000 lir globe. — Rimski žurnalista Cesare Mansueti je bil obsojen vsled sporazuma s sovražniki in vsled špionaže na 20 let ječe.

Srbska skupščina odobrava Pašičevo zunanjo politiko. Pri zadnjem zasedanju srbske skupščine na Krku je dovedla volitev v parlamentarni biro v ponedeljek do kabinetne krize. Ojuka Bračinac je bil izvoljen s 54 glasovi radikalne Pašičeve stranke za predsednika proti 50 glasovom, ki jih je dobil kandidat opozicije (samostalec, nacionalistov in naprednjakov). Za podpredsedstvo ni dobil niti en kandidat zadostno število glasov. Vsled tega so nastala nasprotujoča mnenja, glede notranje politike. Pašič, ministrijski predsednik in vodja radikalne stranke je podal na to kralju demisijo celega kabineta. Skupščina pa je enoglasno odobrila zunanjo politiko kabineta.

Francoski glasovi o položaju. Pariški »Matin« piše: Gigantska bitka, ki se vrši, ne bo ne angleška, ne francoska bitka, ampak enotna bitka, v kateri se usoda obeh narodov pomeša s krvjo njihovih vojakov. »Journal« pravi: Javno mnenje Francije spremlja z zaupanjem razvoj strahovite bitke, vedoč, kake izpremembe so možne glede vojaških dogodkov svetovne vojne, vedoč, da se prične oseka, čim se je izčrpala plima. Vsi napori se morajo osredotočiti na to, da se ta preobrat primerno pripravi. »Figaro« piše: Naše geslo mora biti: trdno zaupanje v armado in njene voditelje.

Svedska trgovina z Rusijo. V Stockholmu se je ustanovila velika trgovska družba, ki bo zlasti iskala trgovske zveze z Rusijo. Ustanovila bo glavne podružnice v Rigi, Kijevu, Odesi in Carigradu.

Z zapadne fronte. Vojaški sotrudnik londonske »Morning Post« poroča, da si na zapadni fronti stoji nasproti enajst milijonov oboroženih vojakov. Tudi obojestranska artiljerija je vsaj šestkrat močnejša kakor je bila v času bitke ob Sommi leta 1916. — Švicarski listi poročajo, da prevzame general Petain vrhovno vodstvo vseh angleških in francoskih bojnih sil na Francoskem. Iz Lugana se javlja, da je vrhovno vojno vodstvo v Franciji nujno zahtevalo, naj pošlje Italija znatne vojaške oddelke na francosko bojišče.

Vojne priprave v Angliji. Londonska »Daily Mail« poroča: Da bo pripravljena za vsak slučaj, je angleška vlada sklenila, da se pozivi v vojaško službovanje izvrše hitreje, kakor je bilo nameravano. Spodobno moštvo se kliče z vso naglico pod orožje. Rudarsko delavstvo je sklenilo, vlado z vsemi močmi podpirati. Dogodki na fronti so dali povod, da se razpravlja o prostovoljnih prijavah za civilno pomožno službo.

Amerika občuduje Angleže. Wilson je poslal Haigu brzojavko, kjer izreka svoje začudenje odporosti in pogumu, s katerim se ustavljajo angleške čete nemškemu napadom.

Prvi holandsko-ameriški parnik. Izmed holandskih ladij, ki jih je v četrtek teden prevzela Amerika, je odplula ena že v neko drugo pristanišče pod ameriško zastavo, da naloži blago. Na parniku se nahajajo ameriški častniki in mornarji. Ta in še kakih 20 manjših ladij je določenih za vožnjo v Kubo in južno Ameriko.

Dnevne beležke.

Živil z Ogrske ne bo. Dunajski listi in nekateri ogrski listi so poročali, da se je avstrijskemu prehranjevalnemu uradu posrečilo sključiti se na patriotične čute ogrskega prebi-

valstva zagotoviti večje množine prebitka živil, ki bi se naj zlasti porabila za Češko in druge avstrijske dele, v prvi vrsti Dunaj. S kompetentnega mesta pa izjavljajo, da je vsa vest neresnična. — Torej patriotični čuti Ogrnov, potem živila za Češko in Dunaj, ki ju na Ogrskem nimajo nič radi, in končno ne dobimo nič. Kako lepo »logično« se razvijajo vsa ta vprašanja — te misli, ti, tepec, pa vse veruj, kar ti servirajo!

Zita za setev ne bodo pobirali. Uradu za ljudsko prehrano prihajajo vesti, da kmetje predčasno obdelujejo svoja polja, ker se boje, da jim ne bi vzeli še ostalo žito, ki ga potrebujejo za setev. Urad za ljudsko prehrano izjavlja zaradi tega izrecno, da nikakor ne misli na zaplenbo tega žita. Kmetje naj bodo pomirjeni in naj obdelujejo svoja polja pravočasno, da ne bo trpela dežela nenadomestljivo škodo.

Na adreso deželne komisije za vzdrževanje v Ljubljani. Došlo nam je pismo iz Szegedina na Ogrskem, v katerem Ivana Mercina bridko toži, da se njena prošnja za podporo, ki je bila vložena 6. novembra 1917, še do danes ni rešila, da ji je opetovano ugrajala. Žena živi z otroki v silni bedi. Kaj je vzrok, da se prošnja ne reši? Prosimo deželno komisijo, da to zadevo pregleda in se spomni, da je danes hudo živeti. Njen mož je bil 4. febr. 1918 sam v Ljubljani, kjer se mu je reklo, da bo vse urejeno. Kljub vsem obljubam pa še do danes ni nič.

Ustanovni občni zbor Okrožne zveze konzumnih društev za Kranjsko, Koroško, Štajersko in Primorsko se je vršil v nedeljo 24. t. m. pop. ob prisotnosti 21 delegatov. Sklicatelj sodr. Anton Kristan je pozdravil navzoče, na kar je bil izvoljen predsednikom zborovanja sodr. Mihael Čobal iz Zagorja, zapisničarjem pa sodr. Radovič iz Nabežine. Za overovatelje zapisnika je imenoval predsednik s. Malovrha (Hrastnik) in Stravs (Idrija). V imenu Osrednje zveze avstrijskih konzumnih društev je pozdravil delegate zadr. Pohl, ravnatelj kons. društva v Gradcu. O okrožni zvezi je poročal sodr. Kristan. Navzoči so soglasno odobrili ustanovitev Okrožne zveze. V načelstvo so izvoljeni: predsednikom zadr. Anton Kristan, namestnikom M. Čobal, blagajnikom Franc Zaler. Mesto tajnika, ki bo obenem revizor se bo razpisalo. V kontrolo sta se izvolila s. Sitter (Trbovlje) in s. Golouh (Trst). Kot prispevek se je določilo 30 vin. od 1000 K prodanega blaga. — O koncentraciji oz. centralizaciji konz. društev je poročal s. Anton Kristan. V debato so posegli vsi navzoči. Zadr. Pohl je v daljšem govoru obrazložil centralizacijo konz. društev na Štajerskem ter razvoj kons. društev v Gradcu, ki ima danes v aprovizaciji nad 66.000 oseb. Sklenilo se je: v pricipu stoje vsi zborovalci na tem, da se obstoječa društva združijo v velike skupine, kjer je to mogoče in v prosoh gibanja. Trboveljsko konz. društvo že v ta namen v kratkem izpremeni svoja pravila. — Sodr. Čobal je zaključil ob 6. uri zvečer zbor z nado, da ne bodo izostali uspehi v bodočnosti, če bo mo vztrajno delali kot smo se dogovorili.

Jesenice-Fuzine. Hudi časi nastajajo. V naši občini je zlasti pomanjkanje govejega mesa zelo občutno. Zato so delavski zastopniki v tzv. pomožni dobrodelni akciji poslali sledečo vlogo na c. kr. okr. glavarstvo v Radovljici: »Na seji pomožne dobrodelne akcije za Jesenice, Javornik in Koroško-Belo, vršči se dne 6. marca 1918, je bilo predloženo, da sprejme zgoraj omenjena akcija mesečno 3360 kg govejega mesa, katerega razdeli po nižnji ceni na mesne izkaznice. Mesec marc poteka proti koncu ali zgoraj omenjena okcija še ni prejela niti 1 kg mesa. Spodaj podpisani delavski zastopniki zahtevajo z vso odločnostjo, ako se ne da zgoraj omenjena množina mesa dobrodelni akciji mesečno, da naj se takoj upeljejo splošno za vse sloje mesne izkaznice za Jesenice, Javornik in Koroško-Belo. Znano nam je, da pride premalo klavne živine na Jesenice in končno se še to meso nepravilno deli, tako da delavstvo kljub temu, da mora prenašati vse grozote vojne, dobi le malo kedaj kosček mesa.

Sl. c. kr. okrajno glavarstvo naj blagovolj ukreni vse potrebno, da se mesne izkaznice takoj uvedejo. Skuša pa naj c. kr. glavarstvo pri c. kr. dež. vladi doseči, da se na Jesenice pošlje ista množina mesa kot doslej.

Slavno c. kr. okrajno glavarstvo v Radovljici naj blagovolj ukreni vse potrebno, da se mesne izkaznice takoj upeljejo. Skuša pa naj pri slavni c. kr. deželni vladi posredovati, da se tista množina mesa tudi dopolnje kakor je določena.

Sava, dne 18. marca 1918. Zugvitz Anton

podpisi sledijo... — Konzumno-zadružni gospodarski odsek se je v zmislu § 3 ministerialne odredbe z dne 14. marca 1918 pri trgovskem ministertvu ustanovil. Predsednikom načelstva tega gospodarskega odseka je imenovan dr. posl. dr. Karl Renner, za njegove namestnike pa ces. svetnik Alois Maresch, dr. poslanca Ferdinand Jirasek in vitez pl. Moraczewsky. — V načelstvo je tudi poklican član tega odseka sodr. Anton Kristan. — Naloga odseka bo pač sodelovati pri uredbi prehodnega gospodarstva v naši državi.

Ali bi se ne moglo iz »Slovana« napraviti boljši »Družinski list«, ki ga tako potrebujemo?

»Dom in Svet« je lep list. Od prvih početkov do danes je v njem težnja po napredku. Vsi uredniki, kar jih je bilo, so z ljubeznijo bili na delu za list. Ne strinjamo se z mnogim, kar je propagiral in kar propagira še dandanes »Dom in Svet«, ali: od leta do leta se dviga navzgor. Zlasti pod uredništvom dr. Izidorja Cankarja je list v vsakem oziru napredoval. Poglejmo le prvo in drugo štev. letošnjega letal Krasne reprodukcije! Vsebinska povestil — dobra, nad vse zanimiva, globoko zajeta od tam, od koder naj prihaja zdravje za bolno kulturo.

Tak list kot je »Dom in Svet« bi si želeli... Smeri, seve, svobodomiselnosti, brez ozirov na določene dogme in ozkošrčno konfesionalno stališče. Štem pa nočemo trditi, da se sedanji »Dom in Svet« drži tega. Ali — bil je ustanovljen takrat zato, da parira, da odvrča... Zgodovina 31 let, odkar izhaja »Dom in Svet« je v tem pogledu prav zanimiva. Skloniš pa se z vsem spoštovanjem pred neutrudljivim delom mož, ki so mu bili voditelji... Hoteli so ves čas, stremeli so — vzgojili so si tudi močan krog. Šli so zelo separirano. Slovenska literatura je bila: svobodomiselnost v »Zvonu« — katoliška v »Dom in Svetu«. Danes težko ločiš. Ostrin ni več videti. Zdi se, da izginjeva iz literature in umetnosti mala osebna politika... Ko izgine docela in bo kraljevala le ena težnja za lepim in krasnim, potem bo odgovor na vprašanja: »Kateri list naj priporočam??« lahek, in to je želeli...

A. Goršič.

— **Urad za izdajo potnih dovolil.** Za potovanje na Goriško in Gradiščansko kakor tudi za nazaj je ustanovljen urad za izdajo dovolil v Gorici. Nasloviti je: »K. u. k. Passierschein-stelle in Görz«.

— **Nezgođe.** Železniški sprevodnik Ivan Pregel je padel blizu postojnske postaje in se nevarno poškodoval. — Pri delu se je ranil težko v levo oko rudar Simon Camrar v Trbovljah. — 10-letni vrtinarjev sin Oton Miler je tokel po vojaški patroni, da je eksplodirala in dečka ranila na obeh očesih. — S škarjami je dregnila v oko pri igranju svojo mlajšo sestro petletna Matilda Opara v Dobravi pri Trebnjem in jo nevarno poškodovala.

— **Vlak povozil** je dne 24. t. m. zvečer na postaji Spielfeld okrog 30 let staro, delavčevno ženo. Težkoranjeno so prepeljali v Maribor, a je med vožnjo že umrla. Dognali še niso, kdo bi bila nesrečnica.

— **Splošno kreditno društvo** r. z. z. o. z. je imelo v nedeljo 24. t. m. svoj redni občni zbor. Predloženi računi so se odobrili. Denarnega prometa je imelo društvo v l. 1917 10.915.997 kron 27 vin. Aktivne znašajo K 1.056.603,71. Čisti dobiček izkazuje svoto K 12.241,34.

— V upravnem svetu so bili izvoljeni zadr. Ferd. Stare, dr. D. Majaron, Anton Bučar, Ignac Fratrik, Iv. Lininger, M. Cobal, Josip Belič, Ignac Gasperič in Anton Kristan. V nadzorstvo pa zadr. Radovič, Malovrh, Stravs, Zugwitz in Rudolf.

— **Zavitki za Trst in Primorje.** Doslej obstoječa omejitev vrednostne navedbe do 100 K za zavitke za Trst in Primorje je razveljavljena.

— **Poštna vest.** Na podlagi § 5., II. odsavek poštne reda se odreja z ozirom na prometne težkoče v tuzemskem poštne prometu pričenši od 22. marca 1918 do preklica sledeče: Tudi za sprejem nujnih zavitek veljajo iste omejitve kakor za zavitke v obče. Isti se prejemajo torej samo, v kolikor dopuščajo prevoznih sredstva. Obvezno takojšnje dostavljanje nujnih zavitek (§ 100 p. r.) odpade. Odpošiljatelj je na voljo dano, da zahtevajo takojšnje dostavitve in se mora pristojbina za nujno dostavo samo v tem slučaju plačati oziroma zavitek takoj dostaviti. Pri drugih zavitek razen nujnih je zahteva po takojšnji dostavitvi (§ 97 p. r.) nedopustna. Oznaka vrednosti nad 600 K je pri neuradnih zavitek dovoljena samo tedaj, če vsebujejo isti bankovce, kovani denar, vrednostne listine, kovano ali nekovo zlato, srebro, zlate oziroma srebrne predmete ali dragulje. — Oznaka vrednosti pri nujnih zavitek je nedopustna. Najvišja teža navadnih in rekomandiranih pisem, izvzemši uradna pisma, je določena na 250 gramov. — V času od 22. marca do vstevši 1. aprila 1918 se morajo v celem tuzemskem prometu pristojbine in zavitek takoj pri predaji vplačati. — Izvzeti so zavitek, ki jih pošiljajo poštarine oproščene oblasti na prejemnike, ki so zavezani k plačevanju poštne pristojbin.

— **Poštni zavoji za Galicijo.** Vsled prenakupljenja poštne zavojev se sprejemajo do 30. t. m. za Galicijo le nujni zavoji in denarne pošiljave.

— **Poraba petroleja.** Ravno kar objavljena naredba trgovskega ministrstva vsebuje določila glede porabe petroleja v dobi od 14. aprila do konca avgusta t. t. Petrolej se bo v tej dobi oddajal izključno vojni upravi, železnicam, paroplovnim podjetjem in onim kategorijam konsumentov, katerim bo deželna politična oblast podelila pravico za porabo petroleja.

— **Vrnitev beguncev na Goriško in Gradiščansko.** Notranje ministrstvo je odgodilo končni rok za vrnitev beguncev v pokneženi grofiji Goriško in Gradiščansko od 1. aprila na 1. maja t. l. S tem dnevom bodo oblasti ustavile begunske podpore v zaledju.

— **Znanstveni kongres o vprašanju preskrbe z živilom.** V Parizu se je sešel kongres, ki se bo bavil z vprašanjem o preskrbi z živilom. Povabljeni so bili na to zborovanje angleški, ameriški, francoski in italijanski tehnik. Ta znanstveni kongres je pričel razpravljati dne 25. t. m. pod predsedstvom Boreta, ministra za preskrbo.

— **Slovenec šolski nadzornik v Srbiji.** Avstrijska vojna uprava je otvorila te dni gimnazijo v srbskem Kragujevcu. Na gimnaziji je poleg nemščine tudi mažarščina učni predmet. Kot šolski nadzornik vojaške uprave je nastavljen Slovenec, nadpomočnik Matija Herič. Na zavodu so nastavljene tudi profesorice.

— **Postava glede kino v Nemčiji.** Nemškemu državnemu zboru je bil, kakor smo že na kratko poročali predložen načrt zakona glede kino. V § 1. se omenja: »Kdor hoče redno prednašati kinematografske predstave, potrebuje k temu obrtu dovoljenja, katero se pa odreče, ako proti prošilcu govore dejstva, ki oporičujejo sprejetje, da si nameravane predstave nasprotujejo postavam ali dobrim vzgledom ali ako prošilec ne more doprineesti potrebne zanesljivosti glede obrta; dalje ako določeni prostori, namenjeni za obrt, ne odgovarjajo policijskim odredbam ali ako že obstoje razmeram okraja gotovo število takih kinematografskih podjetij. Predno se podeli dovoljenje, naj se povpraša

za mnenje krajevno policijsko oblast. Kdor je že pričel s 1. marcem 1918 z rednimi kinematografskimi predstavami, ne potrebuje za nadaljevanje obrta nobenega obrta.« V razlogih se pripoveduje, da je policijski predsednik v Berolin nasvetoval pri višjem zapovedništvu, da se otvoritev novih kinematografov splošno prepove, češ, da sedaj večina predavljalec kinematografskih predstav »ni zanesljiva«. Potrebne nadomestilne moči se hitro in površno vzgoje; manjka jim temeljita tehnika in pred vsem le vsled dolgotrajnega delov. pridobljene izkušnje. Nastalim nevarnostim se pride v okom le s strogim nadzorstvom. Manjkajo pa nadzorovalni uradniki, zlasti ako bi kinematografi preveč narastli. Zabrani se mora, da se ne bodo prednašala slaba dela, da kinematografi ne postanejo iz kraja plemenitega veselja in duševne izobrazbe pohujšanje za prebivalstvo in pred vsem za neodrasto mladino.

— **Vojne doklade občinskim uslužbencem v Trstu.** so določene za prvo polletje 1918, kakor sledi:

Z letno plačo brez stanovanjske in draginske doklade	Dokladi za prvo polletje 1918				
	I. razr.	II. razr.	III. razr.	IV. razr.	V. razr.
64 0 do K 10000	744	1356	1692	2084	2870
4800 " " 6400	888	1458	1784	2130	2466
3600 " " 4800	876	1236	1500	1764	2028
2800 " " 3600	774	1008	1272	1536	1800
2200 " " 2800	636	816	1140	1404	1668
600 " " 2200	486	720	984	1248	1512
1000 " " 1600	382	491	671	853	1032
600 " " 1000	205	303	411	527	638
" " 600	77	114	156	197	239

Vojna doklada za uslužbence v pokoju, za vdove in sirote umrlih, so za prvo polletje 1918 naslednje: Za penzijo do letnih K 1000 dobe K 288, od 1000 do 2000 K 360, od 200 do 9440 K 378. Vdove umrlih uradnikov in učiteljev z letno penzijo do K 1000 dobe K 2341, od 1000 do 2000 K 288, od 2000 do 6000 K 342.

— **Maksimalne cene za maslo** so določene tako-le: Producenti smejo prodajati navadno kinetsko surovo maslo kg po 16 K, čajno surovo maslo po 18 K, maslo po 18 K. Nabiranci smejo prodajati navadno surovo maslo po 17 K 60 vin., čajno surovo maslo po 18 K 50 vin., maslo po 19 K 50 vin. Centralne nabiralnice smejo prodajati navadno surovo maslo po 17 K 80 vin., čajno surovo maslo po 18 K 80 vin., maslo po 19 K 80 vin. Nadrobno se sme prodajati navadno surovo maslo po 18 K 40 vin., čajno surovo maslo po 19 K 50 vin., maslo pa po 20 K 40 vin. Dosedanje najvišje cene so s tem razveljavljene.

— **Požar.** V gozdu v Podgradu je napravil požar 24. t. m. škode okoli 1000 kron. Gasili so tamkajšnji prebivalci in na pomoč so prihiteli tudi iz Zaloga ter je bil ogenj po triurnem delu pogašen.

Vo na.

Velika bitka na zapadu.

Nemške armade so tudi predvčerajšnjem na celi fronti napredovale; le pri Albertu, kjer je angleško armadno vodstvo zbralo velike sile, so bile nemške divizije začasno v defenzivi. Sovražni protinapad pa se je s težkimi izgubami izjalovil. Prodiranje proti Amiensu s tem seveda ni bilo preprečeno, ker je general Below s svojimi divizijami v smeri od Bapauma odbil angleške s flanderskega bojišča privedene čete ter prodrl dalje do Bucquerra in Hebuterne. Južno Alberta so se Nemci obdržali na zapadnem bregu Ancree; južno Somme pa so naši zavezniški sovražniki na obeh straneh ceste, ki vodi od Chaulnes proti Amiensu, potisnili dalje nazaj. Napredovanje nemških čet severno in južno Alberta in južno Somme bo Angleže prisililo, da se umaknejo dalje nazaj proti črti Doullens-Amiens.

Znatno je napredovala armada nemškega cesarjeviča. Njena ofenziva jo je dovedla iz prostora pri Roye tje do Avre. Pri Pierremontu in Montdidieru je izsilila prehod čez reko. Z Montdidierom je prišlo važno železniško križišče v nemške roke.

Prebitje angleške fronte omogoča, da se fronta znatno razširi in da se razvijejo nemške bojne sile, katere so morale doslej znatne dele držati v rezervi. Za odločilno bitko v črti Compiègne-Amiens-Doullens bo torej nemško armadno vodstvo razpolagalo s premočnimi silami.

Angleži in Francozi zbirajo svoje sile in se nadejajo, da zavrnejo nemško ofenzivo z novimi rezervami.

Dunaj, 29. marca. (Kor. ur.) Uradno se razelaša: V Benečiji na nekaterih mestih fronte živahen artiljerijski ogenj. Na zapadni fronti zavezniške čete nevzdržljivo napredujejo. — Šef generalnega štaba.

Berlin, 29. marca. Wolffov urad poroča iz glavnega stana: Na francoskem bojišču so Angleži sveže, v naglici z drugih bojišč pritegnjene divizije vrgli našim četam nasproti. Severozapadno Bapauma smo vrgli sovražnika iz njegovih starih pozicij nazaj na Bucquoy in Hebuterne. S posebno žilavostjo se je boril sovražnik brez uspeha za zopetno osvojitve Alberta. Močni napadi, katere so podpirali oklopni avtomobili, so se zlomili v našem ognju na pobočju višin, ki okrožajo mesto.

Južno Somme so si naše divizije na mnogih mestih odprle pot preko starih sovražnih pozicij ter so vrgle Angleže in Francoze v ozemlje Francije, ki je doslej še nedotaknjeno od voine. Zmagovite čete nemškega cesarjeviča so v hitlih napadih od St. Quentin preko Somme vdrle v sovražne pozicije v globočini nad 60 kilometrov. Pridrli so včeraj do Pierrepointa ter vzele Montdidier.

Naše izgube se gibljejo v normalnih mejah; na posameznih žariščih so seveda večje. Število lahko ranjenih znaša 60 do 70 odstotkov vseh ranjencev. Na lorenški fronti narašča artiljerijski ogenj.

Ritmeister baron Richthoffen je izvojeval 71., 72. in 73. zmago v zračnem boju. — Ludendorff.

Berlin, 29. marca zvečer. Wolffov urad poroča: Boji ob Scarpi in Anceri. Med Somme in Avre smo v napadih vzeli več trdovratno branjenih vasi.

Zadnie vesti.

Pomoč za severno Češko.

Dunaj, 28. marca. Korespondenčni urad poroča, da je vlada za pomožno akcijo na severnem Češkem, kjer vlada veliko pomanjkanje, nakazala kredit desetih milijonov.

Odlikovanje za Kühlmanna.

Dunaj, 28. marca. Cesar je nemškemu državnemu tajniku dr. pl. Kühlmannu podelil veliki križec reda sv. Štefana.

Franosko vojno poročilo.

Pariz, 28. marca. Nemci so vrgli nove sveže čete na bojišče ter so napadli s podvojeno ljutostjo vzhodno Montdidiera. Naše čete so z občudovanja vredno žilavostjo ponovno zadržale napade sovražnika, kateremu se je vsled številne premoči posrečilo pomakniti svoje črte naprej. V okraju Lassigny in Noyon so ostali močni nemški napadi brezuspešni; zlomili so se ob junaškem odporu naših polkov.

Amiens in Compiègne se izpraznjujeta.

Lugano, 29. marca. »Corriere della Sera« poroča iz Pariza, da mora meščansko prebivalstvo vsled vojaškega ukaza izprazniti važni mesti Amiens in Compiègne. Obe mesti se pripravljata izključno za vojaško brambo.

Clemenceau v ministrskem svetu.

Pariz, 27. marca. (A. H.) V ministrskem svetu je podal Clemenceau, ki je obiskal bojišče v družbi predsednika Poincaréja in ministra za vojno opremo, Lancherja, sliko vojaškega položaja. Izjavil je, da je napravil nanj ta obisk zadovoljiv vtisk. Njegova izjavanja so bila predvsem informativnega značaja.

Clemenceau poln upanja.

Pariz, 27. marca. (A. H.) Armadni odsek zbornice je poslušal danes popoldne izvajanja Clemenceauja, ki je razvijal vzroke, zakaj je treba gledati s polnim upanjem v bodočnost. Clemenceau je opisal ves vojaški položaj in je razložil svoje ukrepe, ki jih je napravil skupno z vrhovnim poveljstvom francosko-angleške armade. Izjavil je, da se pričinja položaj jasni. Nekaj ur sem moremo ugotoviti, da sovražnikovi napori popuščajo. Blizu je trenutek, ko bodo nastopile naše in zvezne rezerve na bojišču. Bitka bo spremenila svoj značaj, in trdno upamo, da sovražnik ne bo obdržal vseh uspehov in pridobitev, ki jih je izvojeval le s krvavimi žrtvami. V ostalem je hvalil Clemenceau občudovanja vredno ravnanje francoskih čet, složni nastop francoskega naroda, velikanski pomen francoskih rezerv in materiala, ki je armadi na razpolago. Glede predloge, naj se odredi prebiranje letnika 1919, je Clemenceau omenil, da pride ta predlog na vrsto v drugi polovici meseca aprila.

Lloyd Georgeva odredba.

Rotterdam, 27. marca. »Nieuwe Rotterdamsche Courant« javlja iz Londona, da je odredil ministrski predsednik Lloyd Georg, naj se objavi vsa poročila generala Haigha na veliki petek, veliko nedeljo in veliki ponedeljek pri vseh brzojavnih birojih, da bo prebivalstvo poučeno o vojnih dogodkih. Govore, da utegne biti zopet sklican parlament.

Ameriške vojne priprave.

Berlin, 28. marca. »Berliner Anzeiger« poroča, da je baje sprejel ameriški senat pod vtiskom dogodkov na zapadnem evropskem bojišču v dveh urah deset vojnih ukrepov. Obenem je omejila, kakor poroča »Voßsische Zeitung«, komisija za prehrano znatno uporabo žita.

Razporeženje v Parizu.

Geneve, 28. marca. Lyonski listi poročajo, da se izpraznitev Pariza vrši z veliko naglico. Da-li se vlada preseli zopet v Bordeaux, še ni definitivno določeno. Merodajni krogi se odločijo najbrže za Nantes. Med poslanci je zavlada la poparjenost. Poslanska zbornica se za delj časa odgodi. Izredni vojni svet pod predsedstvom Poincaréja zboruje permanentno.

Boj za Amiens.

Rotterdam, 28. marca. »Morningpost« poroča z zapadne fronte: Angleži nikdar ne bodo opustili Amiens, ker bi na ta način dali Nemcem prosto pot do morja. Zato je pričakovati za Amiens najtežje boje. To mesto je oporišče in točišče vse angleške pozicije na Francoskem.

Odesa padla.

London, 28. marca. Reuter je zvedel iz Moskve, da so čete ukrajinskih sovjetov dne 19. marca pri Vorozbi prešle k napadu in zadale Nemcem težke izgube. Mesto Konopot so vzele čete sovjetov.

London, 28. marca. Moskovska brzojavna agencija poroča, da so Odeso dne 26. marca v krvavem boju čete ukrajinskih sovjetov zopet vzele. Mornarica je v teh bojih krepko sodelovala.

Petrograd, 28. marca. Večerni listi poročajo, da so nemške in ukrajinske čete zasedle Poltavo.

Petrograd, 28. marca. Vojni minister Trockij je pozval prebivalstvo, naj pripravi ustanovitev Rdeče garde. Sporočil je, da bo v kratkem izšel dekret, po katerem bodo vsi državljani podvrženi vojaškim vajam. Vsi prejšnji generali in častniki bodo zopet postali aktivni. Dalje je Trockij izjavil, da hoče postaviti milijon mož močno rdečo armado. Vse zaprte vojaške šole bodo zopet otvorili, da bodo izvežbali za to armado potrebne častnike.

Petrograd, 28. marca. Admirala Verdevskega, ki je bil pod Kerjenskim vojni minister, je vzhodnomorsko brodogradnjo pozval, da prevzame tehnično vodstvo. Admiral Verdevskij se je pozivu odzval.

Neresnična vest o Odesi.

Dunaj, 28. marca. (K. b.) Iz vojnega stana poročajo: Vesti, ki jo razširja Reuterjeva pisarna, da so Odeso zopet zavzeli boljševiki, ni resnična. Mesto imajo v rokah zvezne čete. Več dni že vlada mir.

Aprovizacija.

Meso na zelene izkaznice B št. 1201 do konca. prejmejo stranke v soboto, dne 30. t. m. dopoldne v cerkvi sv. Jožefa po tem redu: Od 7. do pol 8. št. 1201 do 1400, od pol 8. do 8. št. 1401 do 1600, od 8. do pol 9. št. 1601 do 1800, od pol 9. do 9. št. 1801 do 2000, od 9. do pol 10. št. 2001 do 2200, od pol 10. do 10. št. 2201 do konca. — 1 oseba dobi četrt kg, 2 osebi pol kg, 3 in 4 osebe tri četrt kg, 5 in 6 oseb 1 kg, 7 in 8 oseb 1 in četrt kg, več oseb 1 in pol kg. — Kilogram stane 2 kroni.

Meso na rumene izkaznice D, prejmejo stranke v soboto, dne 30. t. m. v cerkvi sv. Jožefa po tem redu: od 10. do pol 11. št. 1 do 200, od pol 11. do 11. št. 201 do 400, od 11. do pol 12. št. 401 do konca. Kilogram stane 4 krone.

Inozemsko meso. Mestna aprovizacija bo oddajala inozemsko meso v cerkvi sv. Jožefa v soboto, dne 30. t. m. dopoldne od 1. do 4. in v ponedeljek, dne 1. aprila dopoldne od 7. do 9. Stranke naj prinesejo s seboj rodbinske izkaznice.

Razno.

* **Lačni, veselite se!** Brnski »Tagesbote« piše: Kaj nam da Ukrajina? Ukrajinski korespondenčni urad naznanja, da dobimo od 15. aprila 30.000 vagonov žita, 1200 vagonov cukra (?), 2000 vagonov nasoljenega mesa in 1000 vagonov suhe zelenjave. — To bi bilo vse zelo lepo, ampak, ampak...? Ta ukrajinska pisarna sicer napoveduje dan in mesec, ampak zamlčuje oprežno leto, kdaj nam bodo te zaloge poslale. Mogoče, da šele leta 1920 in do tega časa bomo že vsi na onem svetu, kjer, kakor pravi sveto pismo, ni kart za cukr, za kruh in za meso...

* **Nova bolezen** se je pojavila ena Češkem. Posledica je slaba prehrana in zahteva velikanske žrtve. Cesar se je podal v prizadete kraje, da se osebno prepriča o bedi prebivalstva in odredi vse potrebno za pomoč.

* **Velik vlom.** V soboto so tatovi vdrli v trgovino trgovca Morica Karpela v Kaiserstrasse na Dunaju, kjer so navrtali blagajno in ukradli 3644 kron. Nato so pobrali blaga in vojaških garnitur v vrednosti za 121.000 K in so bežali. Vežna vrata so si odprli sami.

* **Roparski napad na Dunaju.** Ko je šla v soboto zvečer ob osmih zvečer osemnajstletna učenka Margarita Swatik po cesti, sta jo ustavila dva mlada moža, češ, da sta policijska agenta, in jo spravila v hišo Schoepelstrasse 25. Tu sta dekletu odvzela z grožnjo, da jo ustrelita, če se brani, torbico s 70 kronami. Napadalec sta stara 20 do 24 let.

* **Igralsko gnezdo v Pragi.** V reprezentantni hiši v Pragi so našli igralsko družbo, ki je ondi igrala že mesece. Od zneskov, za katere se gre, kaor se čuje, znašajo okrog 264.000 kron. Igralo se je v sobi, ki meli na smodnišnico. Igra se je pričela ob eni ponoči, v času, ko je bilo povsod vse zaprto. Vrtar, ki je vsak večer prejel 30 K, ni pripustil nobene osebe notri; igralci sami so se morali izdajati le po tajnih znamenjih. V kuhinji so kuhali vso noč. V soboto je policija vdrla v hišo. Vrtar sicer ni pustil vstopiti policiji, pa ga je policija po-

drila. Zasedene so bile vse stopnjice in hodniki. Ko je policija stopila v dvorano, je nastala med igralci velika panika. Dvorana je bila lepo razsvetljena, okna pa dobro zakrita. Udeleženi je bilo 67 igralcev, med njimi mnogo dunajskih igralcev. Gostilničar je dobil od novega leta sem že 17.743 K plačil na karte.

— **Izginilo je 454.000 K.** Dne 19. t. m. dopoldne ob 10. je imel voz oddajnega urada za poštne pakete na Dunaju oddati pošto Ogrski banki v Budapešti 14 vreč. Voz so spremljali uradniki in uslužbenci poštne urada in voz je bil pravilno zaprt. V banki so pe dognali, da manjka ena vreča. Bilo je v njej 454.000 K v samih enokronskih bankovcih. Ukraden denar so našli skoro ves pri storilcu, hišniku Kaszaku. Denar so našli v zaboji za premog.

* **V Švici ne bodo smeli graditi več hotelov?** V Švici se pripravljajo zakon, po katerem se prepoveduje, da se do leta 1925 ne bode smelo graditi novih krčm in hotelov za tujce, kakor tudi ne razširjevati že obstoječe prostore, namenjene za tujce. Švica namreč računa z nazadovanjem tujkega prometa v prihodnjih letih.

— **Prehranjevalno vprašanje na Švedskem.** Komisija za ljudsko prehrano, ki je najvišji prehranjevalni urad, predlaga, naj se zmanjšajo krušne karte za en odrezek in sicer za vse, ki imajo nad 6000 kron letnih dohodkov. Ta skržena količina bi znašala na mesec 2 kg žita, ki bi ostalo producentu. Ta naredba naj stopi v veljavo meseca aprila.

* **Eksplodizija v Novem Jorku.** Na kolodvoru Jersey-City so eksplodirali municijski vozovi, pri čemer se je porušil kolodvor. Učinke te eksplozije je občutilo tudi mesto samo.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Josip Petejan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Agitirajte za »Naprej«! Pošiljajte ga vojakom!

Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani.

Pisarna: Turjaški trg 4/I. — Uradne ure od 8. zjutraj do 2. popoldne. — Ob nedeljah in praznikih blagajna ne uraduje.

Zdravniki gg.:

Dr. Košenina Peter, splošno zdravljenje, ordinira v blagajni od pol 11. do pol 1. opoldne.

Dr. Kraigher Alojzij, splošno zdravljenje, ordinira od 1. do 3. popoldne, Poljanska cesta 18.

Dr. Minář Fran, kirurški in splošno zdravljenje, ordinira od pol 1. do pol 3. popoldne v blagajni.

Dr. Zajec Ivan, splošno zdravljenje, ordinira od pol 10. do pol 11. dopoldne v blagajni, od 2. do 3. popoldne v Frančiškanski ulici 2.

Člani, ki potrebujejo zdravniško pomoč, in njih svojci v kolikor so opravičeni do zdravniške pomoči, se morajo v vsakem primeru zglasti v pisarno bolniške blagajne, da dobe nakaznico za zdravnika; brez nakaznice ordinirajo zdravniki le v nujnih primerih. Bolniški list, ki ga izpolni zdravnik, mora bolnik takoj oddati v blagajniški pisarno. Ob nedeljah in praznikih ordinirajo zdravniki le v nujnih primerih. Zdravila se dobivajo v vseh ljubljanskih lekarnah. Bolniščina se izplačuje ob sobotah od 8. do 1. ure popoldne, če je ta dan praznik, dan prej. Bolnike, ki se zaradi bolezni ne morajo zglasti sami, mora priglasiti kdo drugi. Potrebna specialna zdravljenja dovoljuje blagajna po nasvetu zdravnikov.

Načelstvo.

— Delniška glavica —
K 10.000.000.

Sprejema vloge na knji-
žice in tekoči račun proti
ugodnemu obrestovanju.

Ljubljanska kreditna banka
v Ljubljani.

Poslovnica c. kr. avstr. razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici (t. č. v Ljubljani) in Celju

Rezervni fond okroglo
K 1.500.000.

Kupuje in prodaja vse vrste
vrednostnih papirjev, financira
erarične dobave in dovoljuje
— aprovizacijske kredite —